

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Üzent a király.

Coanda tábornok, a szenátus elnöke ma délután a szenátusban a király következő üzenetét olvasta fel:

Mélyen megindított az a gond és szeretet, amelyet egészségi állapotom irányában Önök tanusítottak. De ugyanakkor mélyen elszomorodva látom, hogy egyesek felhasználták ezt a körülményt arra, hogy diskusszió tárgyává tegyék azokat az elveket, amelyek az alkotmányos monarchia dinasztikus elveit képezik és amelyek nem engedik, hogy a korona sorsa bárkinek változó akaratától függjön. Szerencsére, az utóbbi időben érzem, hogy eróm visszatér és hiszem, hogy Isten segítségével továbbra is teljesíthetem feladatomat szeretett hazámért és Irága népemért. Az a bizonyosság, amelyet Románia súlyos körülményei között már szóváltattam volt, mutatja, hogy tudok — önmagamát legőzve is — olyan elhatározásra jutni, amelyek a haza érdekében feloldoztak személyes kapcsolatokat és mint király véget vettem egy szerelt fiu tévelygése és ingatlansága szarancsétlen következményeinek. Jovrosan mondhatom: azt hiszem, senki sem kételkedhet abban, hogy állandó gondomat képezi az, hogy uralkodói kötelességeimet az utolsó pillanatombig is teljesítem, még pedig úgy, ahogyan azt tennie kell egy olyan királynak, aki többre tartja művének maradandóságát, mint bármit, ami legdrágább neki az életben. Ezt a tervet felejthetetlen nagybátyám alapította meg, ezt a művet elhatározottsággal fogom védeni, ágyekezve annak számára szilárd jövőt biztosítani, dinasztiam dicsőségére és országom konszolidálására.

Biztos vagyok abban, hogy munkámban segítségemre lesznek az összes jó románok, élükön azokkal a hű tanácsadókkal, akik trónralépésem óta mindenben támogattak. Ők képesek lesznek egyesíteni az összes nemzeti erőket, hatalmas falat emelve a trón körül, hogy a monarchia érdekeinek és a törvényeknek megfelelően megvalósított elhatározásom respektálását biztosítsák.

Ferdinand I.

Az egyesülés évfordulója.

Holnap, december elsején lesz az évfordulója annak, hogy Alba-Iulián az egyesülést proklamálták Erdély és a régi királyság között. Ez alkalmából ünnepi Te Deum lesz délelőtt 11 órakor a görög keleti székesegyházban, amelyen az összes köztisztviselők résztvesznek. Délután az Astra kulturregyesület előadást rendez, amelynek keretében Lapedatu Sándor volt kultuszminiszter, egyetemi tanár előadást tart az egyesülésről.

Tornya Gyula beszélt a szenátusban.

Magyar szenátor panasza Goldis miniszterhez. — A kamara lelkesen ünnepelte a királyt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósijának távirata.) A kamara mai ülésén Tornya Gyula tanítók fizetésének egységesítését és rendezését kívánja. Mavneami felvilágosítást kér a hivatásos szindikátusok és erkölcsi személyekről szóló törvényről, amely ellentmondásokat tartalmaz. Trancu-Iasi kijelenti, hogy módosítani fogja a törvényt olyan értelemben, hogy a hivatásos szindikátusoknak csak a professzionális érdekek megvédése lehet a céljuk. A vonatkozó törvényt néhány nap múlva a parlament elé terjeszti. Hanes kéri, hogy a tanítói fizetések akapitálul az 1916. évi, nem pedig az 1914. évi fizetéseket vegyék. Petrovici miniszter kijelenti, hogy minden lehetőséget megtesz a tanítók érdekében. Ezután áttérnek a felirati vitára. Buzdugan kijelenti, hogy örömmel tölti el a külföldi állampolgárral, különösen az Olaszországgal kötött egyezmény, amely remélhetőleg maga után fogja vonni a besszarábiai konvenció ratifikálását. Kifejezést ad annak az óhajának, hogy a király egészsége mielőbb helyreálljon. (A kamara tagjai felállva tapsolnak.) Tagadja, hogy Besszarábiában antiszemita mozgalom folya. Kárhoztatja az osztályharcot. (A nemzeti-parasztpárt élénken tiltakozik és azzal vádolja Buzdugant, hogy eladta magát.) Buzdugan kijelenti, hogy a népnek osztályokra való szakítása nemzetellenes és ez távolította el őt a parasztpártól. Besszarábia dinasztikus s hazafias érzelmű. Beszéde végén felhívást intéz a kormányhoz, hogy tegye meg kötelességét ezzel az országgrésszel szemben is. Az ülés folyik.

A szenátus mai ülésén dr. Tornya Gyula szenátor a magyarság iskolaiügyi sérelmeit tette szóvá. Kérdést intéz Goldis kultuszminiszterhez, tudomása van-e arról, hogy a temestorontálmegyei Gataia község állami iskolájának 5, 6 és 7-ik osztályában egyetlen tantárgyat sem adnak elő magyar nyelven, holott ennél az iskolánál két tanító is van, aki tud magyarul. A dejani állami elemi iskolánál pedig, ahol a tanulók tulnyomó többsége magyar anyanyelvű egyetlen tanító sem bírja a magyar nyelvet. Tornya Gyula hosszabb beszédben kéri a sérelmek orvoslását. Beszédét az egész szenátus nagy figyelemmel és nyugalommal hallgatta végig.

Itt írjuk meg, hogy Goga Octavian belügyminiszter előtt ma meg

jelent egy magyar küldöttség, amelynek tagjai gróf Majláth Gusztáv Károly püspök, Molnár kanonok és Gyárfás Elemér dr.

szenátor voltak. A küldöttség memorandumot nyújtott át a belügyminiszternek a katolikus egyház kívánságaira vonatkozólag.

Félmillió adót vetettek Aradvárosára.

A pénzügyigazgatóság különös adókirovása. — A város nem kapja meg az állami adórészesedést

(Arad, november 30.) Rendkívül érdekes konfliktus, illetve nézeteltérés támadt Aradváros vezetősége és az aradi pénzügyigazgatóság között. Ismeretes a közigazgatás egységesítéséről szóló törvénynek az a szakasza, amely szerinti az állam, bizonyos százaléktól enged át a jövedelméből a városnak, hogy abból aztán az utjabban ráhárult terheket fedezni tudja. Most volna esedékes a múlt évi részlet, amely Aradvárosának körülbelül 2 és egynegyed millió lej bevételt jelent. Ma délelőtt érintkezésbe is lépett az aradi városi pénzügyi hivatal az aradi pénzügyigazgatósággal és kérte, hogy az fizesse ki a városnak járó pénzt.

Ekkor érdekes meglepetést keltő bejelentést tett a pénzügyigazgatóság. — Ismertette, hogy évekkor ezelőtt a város gépiüzeme a kisvasut céljaira mozdonyokat bérelt a budapesti Magyar Vasutársaságtól, melynek kifizetett bérösszege után nem fizették be az ezután járó jövedelmi adót. A pénzügyigazgatóság ezért az adóért a város terhére írt 521.000

lejt, amelynek a kiegyenlítéséig nem folyósíthatja az államtól járó összeget. A város vezetősége persze nagy meglepetéssel vette tudomásul a bejelentést s egyben nyomban hivatkozott arra, hogy ezt a jövedelmi adót annak kell fizetni, aki bevételezi a pénzt, tehát a budapesti vasutársaságnak és nem Aradvárosának. A pénzügyigazgatóság nem fogadta el a város álláspontját és megtagadta az összeg folyósítását. A pénzügyi szolgálat most megvárja, míg Angel István dr. interimár bizottsági elnök hazaérkezik Bucurestiből és a város ezután Angel István dr. elnök útján előterjesztést intéz a pénzügyminiszteriumhoz, amelyben a felhozott indokok alapján kéri a város terhére írt tétel törlesztését és egyben kéri a városnak járó összeg kifizetését. A város pénzügyi köreiben érdeklődéssel várják a miniszteri határozatot, miután valószínű, hogy a román államkincstár csak per útján fogja tudni behajtani a vasutársaságtól a jövedelmi adót, amelynek behajtását annak idején elmulasztották.

Megtermékenyítik

Arad földjeit.

Az aradi mezőgazdasági kamara érdekes kísérlete.

(Arad, november 30.) Popescu Miklós az aradi mezőgazdasági kamara igazgatója érdekes megbeszélést folytatott ma délelőtt Dirlea Vazul gazdasági tanácsnokkal. Arról van szó, hogy a város határában fekszik mintegy 25 hold teljesen kihasználatlan földterület, amit legelő és műkaszáló számára kellene alkalmassá tenni. Tekintettel arra, hogy a kisajátítás folytán Aradváros földjein amenny is nagy veszteségeket szenvedett, kézenfekvő, hogy minden földterületet, amennyire lehetséges, kihasználni és a meglévő termőképességét pedig fokozni kell.

Különösen az utóbbi probléma az, amit Popescu igazgató meg akar oldani és a városi földek

termőképességének emelésére a napokban kísérletek is indulnak meg. A földeket mechanikus uton és műtrágyázással akarják fejleszteni. Főleg a műtrágya használatának bevezetésére helyezt súlyt a mezőgazdasági kamara igazgatója, mivel ezen a vidéken még nagyon kis mértékben használják csak a műtrágyát, moha annak alkalmazása a nyugati államokban — mint ismeretes — igen szép eredményeket hozott létre. A kísérletek eredményétől azt várják Dirlea tanácsnok és Popescu igazgató, hogy a példájú hatású lesz a vidék gazdatársadalmára nézve is, annál is inkább, mivel Butyiban és Déznán is szándékoznak hasonló kísérleteket végezni.

Popescu igazgatónak az a terve továbbá, hogy a fekáliákat is felhasználják a földek javítására. Ezáltal elviselhetőbbé válik a szennyvíztelep körül lakók helyzete, mert a fekáliák nagyrésztének felhasználása enyhíteni fogja a telep körüli légkör fertőzőségét, mely egészségügyi szempontból már régóta kifogás alá esett és esik még ma is.

Banketteken keresztül a Niagara zuhatagig.

Irtá: Mária román királyné.

Buffalóból Torontóba utazunk. Ez az ut nagyjából úgy folyt le, a hogy a következő sorokban feljegyeztem. Késő este érkezünk Buffalóba. Szeles idő volt, a buffalói román lakosság nagy tömege jött ki a vonathoz. Fehér varrottas nemzeti viseletben voltak és zászlók lobogtak a szélben. A polgármester nagyon beteg volt, nem tudott eljönni, de Mr. Moore, az alpolgármester rendkívüli szívélyességgel helyettesítette őt. Beült az autóba, együtt vonulunk fel ünnepélyesen Buffalo uccáin. Előtünk zenekar haladt, mögöttünk pedig a románok jöttek fehér ruhában, lobogó zászlókkal. Nagyon jól összeharagultunk Mr. Moore-val, különösen mikor rájöttünk, hogy mind a ketten egyformán betegek vagyunk. Valahányszor valamelyikünk a másikhoz szólni akart, szörnyű köhögési roham fogta el, úgy hogy a beszélgetés majdnem mindig abbamaradt. Közismert ösztinteséggel megnyugtattam Mr. Moore-t, hogy csak köhögjön egész bátran, mert biztosan szétrobbanna, ha visszatartaná. Ez nagyon megnyugtatóan hatott rá. A diszkrét különféle ismert torturákat helyezett kilátásba az én számomra is és az ő számára is és ezért bizalmasan megsugtam neki, hogyha nem fog nagyon hosszú beszédet tartani, akkor nekem sem kell hosszasan válaszolni s így azután könnyen megúszhatjuk a vacsorát a nélkül, hogy nyilvánosságra hozzánk, mennyire náthásak vagyunk.

Szerelem ur — mint asztalszomszéd.

Nagyon kedves eset volt az is, amikor vacsoraközben jobboldali szomszédomat megkérdeztem, hogy hogy hívják. Szerényen elővette névjegyet és megjegyezte, hogyha egyszer elolvasom a nevét, sohasem fogom elfelejteni. Elolvastam. Ugy hívták, hogy: Mr. Love. Ez pedig annyit jelent: Szerelem. Igaza volt. Tényleg nem felejtettem el a nevét.

A buffalóiak gyönyörű szép faragott borostyánkarkötővel ajándékoztak meg, amelyen a város jelképeként egy apró arany bivaly lógott. Néhány kiváló énekes is fellépett a banketten és a legjobb akarták nyújtani, azonban hangjukat teljesen elnyomta az alattunk levő teremben tartózkodók hangos beszélgetése.

Mikor a szállodába átmentem, utközben láttam Mc. Kinley emlékszóbrát. Nagyon szomorú esemény emlékére állították fel ezt az emlékművet... Egyébként olvasóim nem igen fogják átérzeni hogy mennyi heroizmus kell ahhoz, hogy a cikkeimet írjam, miközben túlzottan programmat be kell tartanom. Azt az időt, amit más arra használna fel, hogy egy félóra lepihenjen, vagy átfusson egy érdekes könyvet, vagy hogy kiszépitse magát, én arra használom fel, hogy leülök és feljegyzem az impresszióimat.

Másnap reggel megnéztük a Niagarát. Nagyon korán keltünk fel és mingyárt reggelizni men-

tünk. Nagy élvezet volt a környezetünkben levő kedves uriemberekkel elbeszélgetni, azonban még is nehezemre esett, hogy egy nagy asztalnál üljek és reggelizzem, miközben a közvetlen közlemben dühöngtek azok a hullámok, amelyekről mindenki már az elemi iskolában tanult. Én ugyan mindig arra törekszem, hogy pontosan betartsam azt a programot, amelyet mások ir-
nak elő a számomra, de mégis nagyon türelmetlen voltam és arra gondoltam, hogyha majd tényleg megnézhetem a zuhatagot, akkor majd megint sietni kell, gyorsan továbbmenni, öt perc alatt mindent megnézni, mert így irták elő a programot. Általában 5 percet adnak minderre és ha öt percet valahol elpocsékolok, akkor azt egész nap nem tudom behozni. Még az a szerencsém, hogy az anyám kéréseire pontos asszony volt és ezt a pontosságát belémnevelte. Így azután elég könnyen beletörődöm abba, hogy engedelmességek azoknak, akik az időmet beosztják. Az anyám úgy nevelt bennünket, hogy például ha megbeszéltük, hogy együtt kihajtatunk és mi gyermekek az utolsó pillanatban siettünk csak a kocsihoz, akkor anyám büszkén, egy szót sem szólva, egyedül indult el és minket megszegyenitve otthagyt.

A Niagarától a zsidó küldöttségig.

De térjünk vissza a zuhataghoz. Egy amerikai és egy angol őrnagy társaságában végül megpillanthattam minden látványosságok látványosságát. Ott a szemeim előtt zuhogtak és tomboltak a szédítő víztömegek toronymagas habfelhőket vertek, amelyek a szivárvány színeiben csillogtak. Az istenek játéka volt ez. Mikor átmentünk a hidon, a kocsihoz az angol őrnagy foglalta el oldalamon amerikai kollégájának helyét. Azt hiszem, hiába is kísérleteznék az-
zal, hogy leírjam a Niagarát. Hiszen már ezerszer ecsetelték ennek a zuhatagnak a szépségeit nálomnál sokkal avatottabb tollú emberek.

Még aznap délután Torontóba érkezünk. Torontó már Kanadában van. Mindig meghat, ha megpillantom az angol zászlót. Hiszen ennek az égiske alatt születtem. Viktória királyné nevével találkoztam itt minduntalan. Nagyon meghatott, hogy mennyire a szívükbe fogadtak a kanadaiak, szeretett nagyanyámra való tekintettel. Mindenütt értésemre adták, hogy hozzájuk tartozónak tekintenek, engem, aki unokája vagyok annak a nagyszerű öreg hölgynek, aki Anglia történelmét irányította.

Mr. Cockshutt, a torontói kormányzó és felesége elragadóan kedves emberek és a kormányzó-sági épület olyan, mint egy kedves angol családi ház. A kormányzó két bájos, fiatal leánya rögtön megbarátkozott az én gyermekeimmel és együtt elhatározták, hogy akármit is csinálunk mi, ők bizony táncolni fognak az éjjel. Elmentem a képviselőházba is. Itt

több románial küldöttséget fogadtam, többek között egy zsidó küldöttséget is, ami a kis moldvai és bukovinai városok emlékeit idézte fel. Az egyik öregur klasszikus fekete kaftánt viselt és dugóhuzóalakú fűrtök voltak a füle mellett. Innen átmentem az egyetemre, ahol mindkét nembeli diákság lelkesen ünnepelt, az egyetem aulájában pedig a Nők Klubjának több ezer főnyi küldöttsége gyült össze a tiszteletemre. Nagy beszédek hangzottak el és én mind-egyikre válaszoltam lelkes szavakkal, most tudom, hogy milyen nagy áldozatokat hozott Kanada a háború alatt.

A táncoló gyerekek.

Ezután egy leányintézetben teáztunk. Itt találkoztam Dawid Boyle-val, egy elhalt jóbarátom öccsével. Joe Boyle őszinte jóbarátom volt és nagy segítségemre volt a válság sötét óráiban. Ő kitért mellettem akkor, amikor egészen magunkra maradtunk. Aránylag fiatalon halt meg, de emléke lelkünkben él, mert nem igaz a mondás, hogy a fejedelmek nem ismerik a halált. Az ő életükben gyakran olyan válságok vannak, hogy csak ők tudják igazán megbecsülni a hü barátot. A kormányzósági épületben szűkkörü ebédet adtak a tiszteletemre, ami sokkal kellemesebb volt, mint az impozáns bankettek. Kellemes halvány fényrel égtek a lámpák, szép virágsokrok díszítették az asztalt, mellettem pedig egy rendkívül kedves uriember, Mr. Nesbil ült. Ő is ismerte és szerette Joe Boylet és erről beszélgettünk egész este.

A gyermekeim, amint elszabadulhattak, átmentek a táncterembe. A fiam és a leányom nagyszerű táncpartnereket találtak és így kitűnően mulattak, olyan jól, a hogy csak a fiatalok tudnak mulatni. De azután hamarosan eljött a bucsuzás ideje. Az utazásom általában nagyon érdekes, szép és változatos, de van egy nagy hibája. Mindig megismerkedünk kedves, szimpatikus emberekkel és azután gyorsan megint el kell válni tőlük. Betérünk vendégszerető házakba, kedélyesen leülünk az asztalhoz, azután alig hogy megmelegedtünk, máris bucsuzni kell.

Leütöttek

egy embert Aradon.

Rejtélyes támadás az éjszakában.

(Arad, november 30.) Tegnap, a késő esti órákban — mint röviden megírtuk — a Str. Ratiu (Sarlott Domokos-uccában) lévő Hét vezér vendéglő előtt egy eszméletlen emberre akadtak. Azonnal értesítették a köz-
zelben posztoló rendőrt, akinek segítségével bevitték a vendéglőbe és orvost hívtak hozzá. A szerencsétlennek fején ütésektől származó súlyos sérülések voltak és amikor eszméletre tért, elmondotta, hogy a vendéglőből kijövet megtámadták és összeverték. Irataiból kitűnt, hogy Graur Ilienek hívják s foglalkozása napszámos. A vendéglőből a közeli lakására szállították az összevert embert, aki ma délelőttre annyira

Ha hőrbetegségben szenved, használja a CADUM-KENOCSÓT

rosszul lett, hogy a mentőknek a kórházba kellett szállítani. Cerkess komisszár ma délután kihallgatta Graur Iliet, aki nem emlékezett világosan az éjszaka történetekre és azt mondotta, hogy három aradi bérkocsissal töltötte az éjszakát és úgy hiszi, hogy a bérkocsisok támadták meg. A rendőrség szigorú nyomozást vezetett be az éjszakai támadók kézrekerítésére.

Rehabilitáltak

egy volt aradi sziguranaciszot. Az aradi törvényszék szabadlábra helyezte Popa Constantint.

(Arad, november 30.) Minden alap nélkül súlyosan megvádolt embernek szolgáltatott ma igazságot az aradi törvényszék Nyisztor-tanácsa. Mint ismeretes, hat héttel ezelőtt az aradi ügyészség letartóztatásba helyezte Popa Constantin és Potea Constantin pécskai sziguranaciszviselőket, akik ellen hivatali sikkasztás címen indult meg az eljárás.

Az ügyben Radu Pascu vizsgálóbíró folytatta le a vizsgálatot s már az első kihallgatások alkalmával megállapította, hogy az egész vád mindössze egyszerű szabálytalansággá zsugorodott össze, amennyiben a két sziguranaciszáros egyáltalán nem károsította meg az államot s a tűzifabeszerzésre és a hivatali írások és butorok beszerzésére felhatalmazásuk volt. Radu Pascu vizsgálóbíró előtt ekkor már kétségtelenül világos volt, hogy a két tisztviselő csupán bosszu áldozata. Ilyenformán aztán a törvényszék rövidesen szabadlábra helyezte Potea Constantint, aki bünrészességgel volt vádolva, míg a fővádolt Popa Constantin a teljes vizsgálat lefolytatásáig továbbra is előzetes letartóztatásban maradt.

Néhány nappal ezelőtt azonban az ügyben teljesen befejeződtek a vizsgálatok s miután úgy a tanuvallomások, mint az elszámolási jegyzékekben megállapított adatok az alaptalanul megvádolt Popa mellett szóltak, ez alapon ma ismét a törvényszék döntése elé került az ügy, ahol aztán uttal pontot tettek az igaztalan hajsza végére és a törvényszék Nyisztor-tanácsa Popa Constantint nyombani szabadlábrahelyezését rendelte el. Popa Constantin már ma délben el is hagyta az aradi ügyészség fogházát.

H I R E K.

Vadászat Arad megyében.

Eredményes volt Vaitoianu tábornok kisjénél vadászata.

(Arad, nov. 30). Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Vaitoianu tábornok, volt liberális közlekedésügyi miniszter résztvett a szombat lefolyt aradi liberális értekezleten, majd többek kíséretében Kisjénre utazott, ahol a volt miniszter tiszteletére nagyszabású vadászatot rendeztek. A vadászat pompásan sikerült, a mennyiben 436 nyul, 74 fácán, 3 őzbak került terítékre, sőt 3 rókát és egy vadmacskát is elejtettek a vadászok. A duseredményű vadászatot a következők vettek részt: Episcopescu volt képviselő, br. Bohus, Bánhidya Sándor, Czárán János, Kabdebó János, Lőrinczy táblabíró és Clorogariu vadászati főfelügyelő. A vadászok a magas vendéggel ma délután érkeztek vissza Aradra, a honnan Vaitoianu tábornok visszautazott Bucurestibe.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet közlése szerint a jelenlegi időjárásban egyelőre nem várható változás.

— Jobban érzi magát a király. Bucurestiből jelentik: Ferdinánd király tegnap sokkal jobban érezte magát és a kormány több tagját kihallgatáson fogadta. Rogott professzor, aki Röntgen-vizsgálatot tartott az uralkodónál, Párisba utazása előtt újabb diétát rendelt, amelynek kedvező hatása napról-napra látszik. A király hivatali teendőit rendszeres végzi, csupán a magánudvari életét nem kezdi még meg. Mária királynét hazaérkezése alkalmával az uralkodó személyesen fogja várni a pályaudvaron.

— Goga belügyminiszter a királynál. Bucurestiből jelentik: A király ma délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Goga Octavian belügyminisztert, aki tárcája körébe vágó ügyekről tájékoztatta az uralkodót.

— A hadügyminiszter Párisban. Bucurestiből jelentik: Mircescu hadügyminisztert párisi tartózkodása idején Averescu tábornok fogja helyettesíteni.

— Harmatozzatok egék... Vasárnap reggel hangzott fel először a bus zsolozsma, s azóta nap-nap után zsufozásig megtelik az aradi minoriták temploma ajtatos hívekkel: vasárnap kezdődött az advent, a rorate.

— Rorate coeli, harmatozzatok egék — mondja a pap az oltárnál — s az ő könyörgése visszhangot kelt, különösen most, mindenütt a szivekben. Rorate coeli, hogy megtermékenyüljön a föld, hogy megtermékenyüljenek az emberek a szeretetben, mely oly messzire száműzött ezektől, már régóta. Száll a könyörgés az Ur számolya elé és a teit padsorok imáinál egyesülten, talán megindítja a sziveket, akinek éreznie kell a siralomvölgyi fájdalmak ja-fongását. Rorate coeli... és a szeretet közeledő ünnepe hozza meg a zaklatott szivekbe a békét, a megnyugvást Istennek, aki nem feledkezett meg rólunk a földön... Az első hajnali misét dr. Monay Ferenc plébános mondta vasárnap reggel és ő mondja az utolsót is december 23-án, amikor véget érnek erre az évre a roratek Aradon.

Román—Jugoszláv konferencia Temesváron

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) December 2-án Temesváron egy román-jugoszláv konferencia kezdődött, amely a jugoszláviai románok és a romániai jugoszlávok iskolái és egyházi ügyeit fogja tárgyalni. A konferencia elnöke Emandi belgrádi román követ lesz, tagjai román részről Papintu, Petru Ionescu, Dobrin, Iosif Popovici, Cezar Papacostea és Murmu tanár. A jugoszláv delegáció tagjai Jomi Antics Obradovics és három technikai szakértő.

Aradiak a bucaresti-i iparos-kongresszuson.

Az erdélyi és bukovinai iparosok állásfoglalása.

Bucuresti. Távirati értesülés alapján tudósítást közöltünk az országai kézműiparosainak Bucurestiben tartott kongresszusáról. Aradról az Ipartestületek Országos Szövetségének és az aradi ipartestületnek képviselőitében Zima Tibor szövetségi elnök, Reinhart Gyula, Zahb István, dr. Cotioteu Romulus ügyész és Jac Endre titkár vettek részt a kongresszuson.

A kétnapos tanácskozás során a delegáltak több pontban egyhangú megegyezést hoztak létre, néhány napirendi tárgyra nézve a divergáló felfogásokat nem lehetett egységesíteni, mert ezekre a régióbeli iparosok maguk nem tudták egységes álláspontot elfoglalni. Ebből élénk és zajos viták keletkeztek, amelyek a késő esti órákig nyúltak el. A kongresszus második napján az erdélyi és bukovinai iparosok mevében Zima Tibor szólalt fel és bejelentette, hogy a vitában sem az erdélyi, sem a bukovinai iparosok nem kívánnak résztvenni, mert azok a kérdések, amelyek fölött a régió iparosai annyi szerveződéssel vitatkoznak, úgy Erdélyben, mint Bukovinában az ott érvényben lévő ipartörvényekkel már régóta meg vannak oldva. Ami pedig az ipari szervezetek kérdését illeti, erre nézve a két testület kézműipari szervezetet közvetlen tárgyalásba fogna lépni a munkügyi minisztériummal, előre jelezvén, hogy a jelenlegi ipartestületeknek mint lokális érdekvédelmi szervezeteknek fentartása mellett szívesen elfogadják és magukévá teszik a kézműves-kamarák felállításának tervét.

— Megszigorított ostromállapot. Clujról jelentik: Szilágy megye lakossága körében nemzetiségne való tekintettel óriási feltűnést keltett, hogy a zilahi térparancsnokság Belvozescu nendőrönökökkel együttesen rendeletet adott ki, amely teljesen ok nélkül megszigorítja az ostromállapotra vonatkozó rendelkezéseket. A megye lakossága úgy a román, mint a magyar képviselők útján tiltakozni fog a parlamentben a rendelet ellen.

— Városi tisztviselők karácsonyi segélye. Az aradi városi tisztviselők ma beadványt intéztek a város vezetéséhez, amelyben kérték, hogy karácsonyi segély gyanánt egy havi fizetésüket folyósítsák. A város valószínűleg a legközelebbi tanácsülés elé viszi a tisztviselők jogos kérelmét, amelyet eddig minden évben teljesítettek is.

— Csicserin nagybeteg. Berlmből táviratozzák: Az utóbbi napokban súlyosan megbetegedett Csicserin orosz külügyi népbiztos ma este Berlinbe érkezik. Nyomban továbbutazik Frankfurt am Mainba, ahol egy hírneves orvostanarral vizsgálattja meg magát. Csicserin betegségéről nem nyilatkoznak illetékes helyen.

— Öngyilkosság Budapesten. Budapestről jelentik: Csia Károly 73 esztendő nyugalmazott főállatorvos ma újból öngyilkosságot követett el a Váci-úton levő Pásztor-féle vendéglőben. A volt főállatorvos először nagyobb adag morfiumot vett be, majd felakasztotta magát.

vánnak résztvenni, mert azok a kérdések, amelyek fölött a régió iparosai annyi szerveződéssel vitatkoznak, úgy Erdélyben, mint Bukovinában az ott érvényben lévő ipartörvényekkel már régóta meg vannak oldva. Ami pedig az ipari szervezetek kérdését illeti, erre nézve a két testület kézműipari szervezetet közvetlen tárgyalásba fogna lépni a munkügyi minisztériummal, előre jelezvén, hogy a jelenlegi ipartestületeknek mint lokális érdekvédelmi szervezeteknek fentartása mellett szívesen elfogadják és magukévá teszik a kézműves-kamarák felállításának tervét.

A osztrák területek iparosainak a deklarációját nagy tetszéssel fogadta a kongresszus. Végül a nagygyűlés bizottságot küldött ki a törvénytervezet kidolgozására, amely a munkügyi minisztériumban fog a miniszter összehívására egybegyűlni. Aradról Zima Tibor és Reinhart Gyula lettek a törvényelőkészítő bizottság tagjai.

— Puccini örök nyugóhelye. Rómából jelentik: Tegnap helyezték el végleges nyugalomra Puccini, a nagy olasz zeneszerzőt. Puccini kivánsága szerint a Torre del Lago-ban levő villájánál temették el.

— Tűz Aradon. Tűz volt ma délután Aradon. A régi vásártéren levő volt honvédhuszáraktanya kintjában kéménytűz következében a menyezet lángot kapott. — A kivonult tűzoltóknak azonban rövidesen sikerült a tüzet elfojtani és így nagyobb kár nem történt.

Vehéz probléma.

Az apa kérdőre vonja fiát:

— Hallom, hogy megverted a szomszédék Pistáját.

— Ez igaz, de ő kezdett el velem.

— De én meg megmondtam neked, hogy ha valaki megüti a jobb arcod, tartsd oda a bal.

— Jó, jó — felelt Mórleka, — de ő a gyomromba boksolt.

— Megint gyilkosság történt a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel újabb bestiális bűntényt követtek el a fővárosban. A szomszédok ma reggel ágyukban holtan találták Dumitriu Mustea korcsmáros és feleségét, akiknek a Floreasca felé vezető úton volt korcsmájuk. A tettesek fejszével végeztek az áldozatokkal, akiket teljesen kiraboltak. A nyomozást nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a gyilkosok semmi nyomot nem hagytak maguk után. A ház minden ajtaja és ablaka zárva volt. Ugy látszik, hogy a tettesek álkulccsal hatoltak a lakásba. A vizsgálat teljes erővel folyik.

— Halálozás. Szántó Mikszáné, szül. Farkas Hermin 56 éves korában hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. Temetése december 1-én, szerdán délután 3 órakor lesz a neolog izraelita temető halottas házából.

— A német extrónörökös látogatása apjánál. Doornból jelentik: A német excsászár állapotában jelentős javulás állott be. Nagy feltűnést keltett, hogy Frigyes Vilmos trónörökös tegnap délután Doornba érkezett. Htr szerint az extrónörökös akit Apeldoorn állomástól a holland hadügyminiszter kísért a holland házába, azért érkezett látogatónak. Hogy fontos családi ügyeket beszéljen meg az excsászárral. A berlini lapok tudósítói szerint az extrónörökös a családi vagyona és a rokonság követeléseire vonatkozólag folytat tárgyalásokat édesatyjával és megegyezést igyekszik létrehozni. A megbeszélések kimondottan üzleti jellegűek. Az extrónörökös egy nap alatt befejezte a tárgyalásokat és már ma délután Amersfoortra utazott autón, ahonnan vonaton visszament Németországba. Utazása előtt kijelentette, hogy már hetekkel ezelőtt megegyezés történt a megbeszélés illetőleg és január 26-án pedig hosszabb látogatásra érkezik Doornba.

— Eltelt aradi képügnök. Az aradi törvényszék ma 6 havi börtönbüntetésre ítélte Welber Vilmos aradi képügnököt, aki Moskovitz Izidortól, Márkus Józseftől és Weisz Arnoldtól bizományba kapott nagy értékű leányokat értéken alul, összesen 10.000 lejért eladta s az összeget elsikkasztotta. Büntetéséből a vizsgálati fogság idejét, 4 órát és 7 napot kitöltöttek vettek.

— A zsebtolvaj fogsága. Az aradi törvényszék ma vona felelősségre Stefan György aradi notarius zsebtolvajt, akit legutóbb Balan rendőrkommisszárus juttatott az igazságszolgáltatás kezére. Mindegyik annak idején megirtuk, Balan komisszár tettenérte Stefan, amint a román templom előtt egy vidéki ember zsebébe nyúlt. Stefan azonban szökést kísérelt meg, mire Balan utánalott s a golyó a zsebtolvaj bal lábába furódott. A mai főtárgyaláson a törvényszék 2 hó és 24 napra ítélte Stefan Györgyöt, büntetését azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vette.

Ki akar ingyen szövet, vászon, damaszt, barchet mintákat?

Az közölje címét és ingyen bérmentve küld

VÁNDOR

az olesóságáról híres divatáruház Arad Str. Metianu.

Óriási pénzmegtakarítás !!

Csakis elsőrangú gyártmányok.

— Wilde Oszkár halálának évfor-
ulója. Huszonhat évvel ezelőtt,
1900. november 30-án halt meg
Oscar Wilde, a legfurcsább, legtra-
gikusabb sorsu írója a világnak.
Szenzációs írói sikerek után a
börtön borzalmai, majd teljes elzül-
lés következtek, végül pedig egy ko-
pott külvárosi hotelszobában meg-
látogatta a Halál. Hogy süppeteg
sirja ne legyen teljesen jeltelen, Os-
car Wilde volt szállásadója, a sze-
gényes hotel gazdája helyezte el rá
egy koszorút ezzel a felirattal:
"A mon locataire. Így halt meg a vi-
lág egykor legdivatosabb, legünne-
peltebb írója.

— Lederernét, aki perujtásra
készül, Márianosztrára viszik.
A tölgyfauccai rablóiilkosság
utolsó aktusa december 16-án
játsszódik le a törvényszék Den-
tanácsa előtt. Akkor hirdetik ki
Lederer Gusztávné előtt a Kuria
élethossziglani fegyházra szóló
ítéletét. Ledererné férje kivégzése
óta teljesen megtört, állandóan
azt hangoztatja, hogy perujtási
kérelemmel él és be fogja jelenté-
ni azokat a tanukat, akik be fog-
ják bizonyítani, hogy az utolsó
tárgyaláson igazat mondott. De-
cember 17-én egyébként Lederer-
nét mint jogerősen elítélt fegyen-
cet, a márianosztrai fegyintézetbe
viszik.

Német generális, mint békeapostol.

A háboru egykorl hadvezére a népek békéjeért harcol.

(Bécs, nov. 26). Tegnap Bécs-
be érkezett Schönaich báró német
generális, tiszteletbeli doktor, aki
törzstiszt és hadvezér létére egyik
legismertebb és legkiválóbb apos-
tola a népek békéjének. Schönaich
báró, akat porosz tisztársai paci-
fista világnézete és demokratikus,
köztársasági politikája miatt éve-
ken át a leghevesebb támadások-
ban részesítettek, legutóbb beutaz-
ta Palesztinát, hogy tanulmányoz-
za a cionista mozgalmat. A porosz
katonatiszt, aki régi keresztény
arisztokrata családból származik,
az osztrák cionista szervezet ké-
résére jött az osztrák fővárosba is
előadást tartott a cionista mozga-
lomról. Alkalmunk volt beszélge-
tést folytatni az érdekes katoná-
val, aki a diskurzus során a követ-
kezőket mondta:

— Már mint fiatal katonatiszt
a liberálisizmus felé hajlottam. Sza-
badon hirdettem ezt és senki sem
vette rossznéven. Ellenkezőleg, ér-
demül tudták be, hogy másként
gondolkozom és beszélek, mint a
többiek és fényes karriert csinál-
tam. Öt esztendő telt el a ten-
geren és 18 esztendő koromban
utaztam be először a világot. Ké-
sőbb minden vakációm utazások
nak szenteltem és így sok dolgot
más szemmel tanultam meg nézni.

— A háboru előtt, amikor az
egész német birodalomban az uj-
ságok szigorú cenzura alatt állot-
tak, abszolút nacionalista voltam.
Mikor az összeomlás után a sajtó
ismét szabad lett, felismertem,
hogy úgy külföldi, mint belpolitikailag
öröklési hibákat követünk el. Az ősz
szocializmus után, 1918-ban a políti-

— Rendőri hírek. Hegedüs Jó-
zsef aradi lakos feljelentést tett a
rendőrségen, hogy Bulv. Carol I.
(Erzsébet-körút) 57. számú házban
lévő lakásáról egy nyolcezer lej ér-
téki télikabátot elloptak. Lengyel
Györgyné a Str. Marasesti (Kossuth
ucca) 1. számú ház lakója feljelen-
tette Kozinek aradi nőiszabót, aki
öt ezer lejjel megkárosította. Seifer
Dávid feljelentést tett a rendőrsé-
gen, hogy pincéjébe betörték és
tizezer lej értékű evőeszközöket lo-
ptak el. Caraneantiu Erzsébet a Str. Cri-
vitej (Miklós-ucca) 10. számú ház
lakója feljelentést tett Beldian János
perjámosi tisztviselő ellen, aki öt
helven ezer lejjel megkárosította. A
rendőrség megindította a nyomoz-
ást.

— Antikvár könyvek és kották
meglehető olcsó árusítása Kerpelnél.

— Béreljen Kerpel könyvtárában!

— Thèmes új tánckurzust kezd
dec. 6-án a városligeti kioszkban.

— Gyermekkoscsik, székek, játék-
és bődíszmű árak nagy választék-
ban Hegedüs cégnél.

— Gramofonok, „His Master's
Voice“, „Columbia“, „Decca“, vala-
mint tánc- és művészlemezek rend-
kívüli nagy választékban Hegedüs
cégnél.

kai pártok átcsoportosultak és én
a demokrata párthoz csatlakoz-
tam. Akkor még aktív tiszt voltam
és senki sem vette ezt rossznéven.
Később egy berlini ezred parancs-
nokja voltam. Mivel azonban nem
akartam részt venni a tervezett
puccsokban, Lüttwitz generális el-
mozdított. Erre hátat fordítottam
a katonaságnak, egy évig a kerté-
szetet tanultam és azóta kicsiny
birtokomon, Lübeck mellett gyü-
mölcs- és zöldségtermeléssel fog-
lalkozom.

— A politikai életben 1921 óta
jártam szerepet, mint a demokra-
tapárt közkatonája és a pacifiz-
mus hirdetője. A világ gazdasági
káosza ugyanis államok feletti sza-
bályozást igényel. Azonkívül a mo-
dern háborus technika olyan fej-
lődésen ment keresztül, hogy egy
új háboru az emberiség pusztulá-
sával lenne egyenlő.

— Tavaly Szovjetországban
tettem tanulmányutamat és ott
főként a parasztok helyzetével fog-
lalkoztam. Utamat és tapasztala-
taimat egy könyvben megírtam.
Ebben a könyvben a zsidókér-
désről is foglalkoztam és így ke-
rültem összeköttetésbe a cionis-
tákkal. A cionisták felszólítottak,
hogy menjek Palesztinába és ta-
nulmányozzam a gyarmatosítást.
Utamról leírásokat küldtem a
„Vossische Zeitung“-nak és ezek
a levelek most könyv alakban is
megjelentek.

— Én sohasem voltam antisze-
mita. Már a háboru alatt is filo-
szemita voltam. Én voltam az első
generális, aki egy zsidó altisztből
tisztet csinált. Azelőtt ez Porosz-
országban lehetetlen volt. Sajnos,
ez a kitűnő zsidó fiú később el-
esett. Az antiszemitizmust tisztán
emberi okokból elvetem. Nem a
vért, hanem a fejet nézem. Egyéb-
ként Európában tiszta fajokról
úgy sem lehet beszélni.

FRIGUL SI AERUL RECE
usucă pielea. Numai o
cremă de toaletă, NICI
USCATA NICI GRASA,
ci cu desăvârșire usucată,
cum este.

La Crème Simon

poate intr'adevăr să des-
epidermei mlădieces tre-
buințioasă ca să infrante
asprimită frigului.

A Rosé-kvartett izgalmas turnéja

Nagyváradl fia a vonósnégyes egyik tagja. — Az aradi kulturpa-
lota nagytermének dicsérete. — Beszélgetés a Rosé-kvartett egyik
tagjával.

(Arad, november 30.) A világ-
hírű Rosé-kvartett két évvel eze-
lőtt koncertezett Aradon, amely-
nek zeneértő közönségét valóság-
gal frappirozták művészetükkkel. A
kiváló művészegyüttes ma dél-
után ismét Aradra érkezett és
este hangversenyt adott a Kultur-
palotában; erről másutt számol-
unk be.

A bécsi művészek a temesvári
vonattal érkeztek ma délután
Aradra és alig helyezkedtek el a
szállodában, máris fogadták az
Aradi Közlöny munkatársát, aki a
kvartett egyik tagjával, Ruzitska
professzorral érdekes beszélgetést
folytatott le. A művész lágy bécsi
dialektusban beszéli a — magyar
nyelvet:

— Ne csodálkozzék azon,
hogy magyarul szólók önkhöz,
nagyváradl fia vagyok, azonban
már 30 év óta Bécsben élek. Nem
felejtettem el magyarul, hiszen
Bécs egyike a legnagyobb ma-
gyar városoknak: több, mint
százezer magyar él ott.

— Valahogy úgy képzelem ta-
nár ur — mondotta munkatársunk
— hogy a kvartett tagjai, aki a
zenében egy testvér, egy pompás
hangszerré idegződtek, a magán-
életükben is úgy élnek együtt,
mint jó családtagok.

— Ugy is van. Közös atyánk
a Muzsika és mi szerető, hűséges
fiai vagyunk apánknak. Hofrat
Rosé, a kvartett első hegedűse a
legidősebb fiú: a 44-ik szezon
játssza a Rosé-kvartett keretében.
Én magam november 22-én, tehát
pár nappal ezelőtt ünnepeltem
25-ik évfordulóját annak, hogy
az együttes kötelékébe léptem.
Különbön már 30 év óta, mint a
bécsi Operaház első brácsása mű-
ködöm. Professzor Fischer Pál, a
másodhegedűs 22 éves tagja a
Rosé-kvartettnél, míg Walter An-
tal csellós 7 esztendeje játszik az
együttesben, ő a legfiatalabb csal-
ládtag.

— Mi az utiprogrammjuk?

— Az elmúlt vasárnap indul-
tunk Bécsből egyenesen Czerno-
vitzba, ahol izgalmas körülmé-
nyek között kezdődött a szerep-
lésünk. Szinte órára kiszámított
programmal utazunk és a terv
szerint este fél 6-kor kellett volna
Czernovitzba érkezniünk. Igen ám,
de a bécsi gyors négy órát ké-
sett, mi hallatlan izgalommal jár-

tunk fel s alá a vasuti kocsiban,
a közönség pedig a koncerttermet
töltötte meg zsufolásig és ugyan-
csak türelmetlenül várták az ér-
kezésünket. Jóval 9 óra után tu-
tott be a vonat a czernovitzai állo-
másra és mi autotaxi hajtottunk
a koncert színhelyére s úgy azon-
mód, gyűrőtlen, utiruhában lép-
tünk a pódiumra. A közönség lel-
kesen tüntetett mellettünk és igen
nagy sikerünk volt. Másnap újból
zsufolt ház és ismét sikerrel mu-
zsikáltunk, csak hogy akkor már
frakkban.

— Czernovitzból Bucuresztbe
utaztunk, ahol három nagyszerű
koncertet adtunk. Itt Rosé Alma
kisasszony, vezetőnk leánya, mint
szóló-hegedűs a filliarmonikus
hangversenyem hatalmas sikert
arított. Onnan Temesvárra, most
Aradra, majd innen Erdély többi
nagy városaiba megyünk. Erdélyi
turnénk befejezése után Csehszlo-
vákiát látogatjuk meg, azután ele-
get teszünk egy angliai meghívás-
nak. Ez évben Európa metropoli-
saiban a Beethoven-centennárium
alkalmából, Beethoven-ciklust ren-
deztünk.

— Aradra már csak azért is
szívesen jövünk, mert talán egész
Európában kevés oly szép impo-
zans és jó akusztikájú koncertte-
rem van, mint az aradi kulturpa-
lota nagyterme. Kedvesen moso-
lyogva teszi hozzá Ruzitska pro-
fesszor:

— És ezt mindentűt hangoz-
tatjuk...

Williams

Jól beretvál

HOLDER TOP

a tudes

borotválószappan

csomagolás

DOUBLE CAP

a legidősebb

borotválószappan

csomagolás

Az új Double Cap csomagolás által

a kéz nem érintkezik a szappannal.

Gyárosok: The J. B. Williams Company

Glastonbury, Conn., U. S. A.

Vezérképviselet Ausztria és a Balkán részére:

M. E. MAYER, Wien I.

Egyedüli elárultó Románia részére:

MAURICIU MARGULIUS

București, Str. Smărdan 4.

Mindenütt kapható! Mindenütt kapható!

Kiírták a pályázatot Arad nagyvárosi fürdőjére

A mérnöki hivatal nagyszabású tervpályázata. — Hatalmas szálló, vendéglő épül az aradi Marosparton.

(Arad, november 30.) Az 'Aradi Közlöny' számolt be egyedül arról a nagyszabású tervről, a mely Arad város vezetését foglalkoztatja, hogy egy nagyszabású, világvárosi nivón álló fürdőt létesítsen Aradon. Ma készült el a mérnöki hivatal pályázat-tervezete, amelyet a legközelebbi interimar bizottság elé terjesztenek jóváhagyás végett. A pályázat részletei az alábbiak:

Modern fürdőt kell tervezni, kb. 2000 személyre szóló befogadó képességgel. A fürdőben 2—4 és 6 személyre szóló kabinokat kell tervezni, azonkívül egy nagy termet, amelyben a safe-deposit, ruhatar, büffé és pénztár foglalna helyet. A fürdőnél egy terras is épül, külön a nők és külön a férfiak részére nap és légiürdő céljaira. A fürdővel kapcsolatban modern, 20 szobás és megfelelő mellékkeliségekkel ellátott szálloda is építendő. A szállodában 3—4 szobás lakás építendő a fürdő és szállodaigazgató, valamint egy kétszobás lakás az intendáns részére. A szálloda nagy, nyári vendéglővel lesz összekötésben amely nemcsak a szálloda és fürdő vendégeit, hanem idegeneket is kiszolgálja. A szálloda felett, az első emeleten táncmulatságok és estélyek részére külön nagyterem építendő. Az épület légfűtéses lesz.

A hotel vesztibüljében orvosi rendelők, borbély, hölgyfodrász, manikürszalon és a fürdő irodája fog állani. A tervezet úgy készített, hogy a Maros legmagasabb állása idején is, az épületek alatt folyhasson le a víz. Az épületekhez kocsit fog vezetni. Vigyázni kell arra, hogy a fürdőbe való belépés csak egyetlen egy termen keresztül történhessen. A tervezet úgy készített, hogy egy esetleges kibővítés minden nehézség nélkül megvalósítható legyen. A szálloda egy vagy két emeletesre lesz tervezve. A tervekhez építési költségvetést is kell mellékelni. Az első díjjal kitüntetett tervezet készítője 30000 lej jutalmat kap és egyben ő kap megbízást az építés elvégzésére. A többi tervezet készítője nem kap díjazást, ellenben a város kiköti magának azt a jogot, hogy szükség esetén megvásárolhassa a tervet.

Közelebbi felvilágosításokkal a mérnöki hivatal szolgál, amely délelőtt 11—12 óráig fogadja az érdeklődő építészeket. A pályázók tervét 1927. január 20-ika déli 12 órájáig terjesztendő be a városi mérnöki hivatalhoz, a mérnöki hivatalnak címzett zárt borítékban és megfelelő jellegével ellátva. A terveket felülvizsgáló zsűri a következőkből fog állani:

Arad város polgármestere vagy ha kinevezése még nem történt meg, az interimar bizottság elnöke; a városi tanács, vagy az interimar bizottság által delegálandó három építész; a bucaresti-i Építész Szövetsége által kiküldendő szakértő; a városi mérnöki hivatal főmérnöke és két mérnöke;

a városi főorvos; Arad város rendőrprefektusa; a városi tűzoltóparancsnok.

A zsűri ítéletét legkésőbb 1927. január 30-ig közzhírré teszik. A pályázat még azt is kiköti, hogy a megjutalmazott terv Arad város tulajdonába megy át. Mint értesülünk, Arad város vezetősége másfél—kétfélmillió lejt akar az építkezésbe befektetni és a mérnöki hivatal számítása szerint a befektetés két esztendőn belül visszatérülne a nagyszabású üzletlen mutatkozó haszonban. Mértékadó körökben főleg azért tartják aktuá-

lisnak az ügyet, mert a kormány hozzájárult a városoknak nyújtandó angol kölcsönhöz és így remélhető, hogy Arad város rövidesen nagyobb összeg felett fog diszponálni, amit jövedelmező, nagyszabású vállalkozásokba fektethet be. E nagyszerű jövedelmező vállalkozások egyike lesz a világfürdő tervezete, melynek megvalósítása jelentékenyen emelné a város forgalmát és életképességét.

Nagyobb ujság — erősebb fegyver.

Az Aradi Közlöny terjedelemben is Erdély első lapja lesz megint. — A közönség megterhelése nélkül.

Küzdelmekkel és akadályokkal telt, kálváriás utat kellett megtennünk addig, amíg eljutottunk a háború utáni nehéz idők nyolcadik esztendejéhez. A napilapok életében ez a nyolc esztendő erőpróba volt; lapok buktak, lapok alakultak és szüntek meg újra, mert nem volt erejük ahhoz, hogy megküzdjenek az eléjük tornyosuló nehézségekkel, de különösen nem volt erejük ahhoz, hogy beférkózzanak a közönség bizalmába, barátságába, lelkébe. Bátran s büszkén vallhatjuk, hogy ezt az erőpróbát az 'Aradi Közlöny' kiállotta. A kisebbségek nagy céljait ért folyó harcunkban ezerszer akartak elgáncsolni, ezerszer akartak harcos fegyverünket kicsavarni kezeinkből és ezerszer meredt reánk fenyegető ököl, ha megdönthetetlen hittel, bátorsággal és erős akaratú gyógyítottuk, vagy gyógyítani akartuk az igazságtalanságok által mart fájó sebeket.

Most, amikor megadatott nekünk, hogy december 10-étől kezdődően az 'Aradi Közlöny' terjedelmét naponta két oldalal megnagyobbsíthatjuk: annak a jele ez, hogy a kisebbségekért küzdött nagy harcunkban megerősödvé, győzedelmesen haladunk előre. Nem tántorit el bennünket az, hogy súlyos anyagi terhet jelent számunkra lapunk terjedelmének megnagyobbsíthatása. Ezt a terhet azonban magunk fogjuk viselni. A munkabérek, az előállítási költségek és a papírának folytonos emelkedése minket terhel; nem szándékunk azokat a közönségre háritani. Mi csak azt akarjuk, hogy fejlődjön az a testvéri kapcsolat, ami az 'Aradi Közlöny' és nagy olvasó közönsége között negyven esztendő óta fennáll.

Az 'Aradi Közlöny', amikor terjedelmét hétköznapiakon tíz, ünnepnapiakon és anyagtorlódás esetén 12, 16 és 20 oldalra emeli, egyuttal kifejleszti tudósítóinak táborát is. A Román Távirati Iroda (Rador), a Rapid távirati ügynökség chji és bucaresti-i irodája naponta telefonon számol be nekünk az országban és világszerte történő eseményekről. Bucarestiben a Strada Lucaci 29. alatt az 'Aradi Közlöny' külön szerkesztőséget állított fel, amely érdekes politikai és társadalmi riportokkal tarkítja lapunkat. A „Dunaposta” budapesti hírlaptudósító iroda tudósít a Magyarországon történő eseményekről. Azon-

kívül Európa minden nagyobb városából megkapjuk naponta a világ nagy eseményeiről szóló tudósításokat. Mi pedig, akik itt dolgozunk: harcosai vagyunk a

kisebbségek táborában küzdő magyarságnak és fegyverünk az 'Aradi Közlöny', amellyel terjesztjük igazunkat, nemzetünk erős hitét. Velünk tart, aki a hitet vallja!

Elfogták Galacban a dudesti-uccai gyilkosokat.

A gyilkosság két bűnöse megszökött a rendőrség kezei közül.

(Az 'Aradi Közlöny' bucaresti tudósítójának távirata.) Tegnap délután a dudesti-i gyilkosság egyik tettesét, Romanovici-ot és társát a rendőrség Galacban elfogta. A gyilkosokat a Badalau városrészben lepték meg, mire egy házba menekültek, amelyet a rendőrök azonnal ostrom alá vettek. Egy órai tüzharc után a banditák megadták magukat. Romanovici társa, Abramovici a 11-ik gyalogezred szökött katonája a mellén megsebesült, Romanovici azonban sértetlen maradt. Creciunescu detektívönök, aki a banditák rejtékhelyét felfedezte, a nyakán kapott sebet. Romanovici tartóztatása után beismerte a dudesti-i gyilkosságot. Még két bűntárs van, akiknek elfogatása a közeli órákra várható.

A dudesti-i gyilkosság tettesinek elfogatásáról újabban a következőket jelentik: Stratulescu, a sziguranca vezérigazgatóság detektívvezetőjének főnöke, több detektívvel együtt Galacba utazott, mert a nyomozás szálat oda vezettek. A detektívek átkutatták az egész várost és számos gyanús egyént leigazoltattak. Már ugyilátszott, hogy a gyilkosokat nem sikerül kézrekeríteni, amikor az uccán egészen véletlenül egy emberrel találkoztak, akinek szeméyleírása feltűnően megegyezett a gyilkosság gyanúsítottjainak ismertetőjével. Igazolásra szólították fel a gyanús embert, aki revolvert vett elő, de mielőtt még használhatta volna, a detektívek rárohantak és kicsavarták kezéből. Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Vasca rovtottmaltu betörővel azonos.

Utmutatása alapján több detektív felkereste a banditák rejtékhelyét. Amikor Romanovici lakására beléptek, a gyilkos épen ebédelt Abramovici Icíg és Brandabur katonaszökevényekkel. A detektívek láttára Romanovici felugrott az asztaltól és revolvert rántott, társai pedig menekülni igyekeztek. A bandita első golyója Creciunescu detektívönök nyakába furdódott, a második pedig karján sebezte meg. A harc színhelye osakltamar átkerült az udvarra, ahol Romanovici egy

rendőrgolyótól fején találva összeesett. Abramovici-ot félóra múlva elfogták, Brandaburnak azonban sikerült elmenekülnie.

Romanovici-ot súlyos állapotban a zsidó kórházba szállították, ahol az orvosok kijelentették, hogyha komplikáció nem áll be, megmenthető. Abramovici, miközben a rendőrségre kísérték, megszökött. Ugy őt, mint Brandabur számos járőr keresi és remélik, hogy rövidesen újból kézrekerülnek. Creciunescu detektívönök állapota rendkívül súlyos. A tartóztatottak bevallották, hogy ők gyilkolták meg a Rosch házaspárt. A gyilkosságot Romanovici és Vasca hajtották végre, mielőtt Abramovici és Brandabur őrt állottak. Vallomásuk szerint csupán 38.000 lejt raboltak el a meggyilkolt házaspártól. Creciunescu detektívönök már vesztelen kívül van s néhány nap múlva már Bucarestbe érkezik.

Aki december hó 25-ig a VANDOR divatruházban 2000.— lej értékben bármit vásárol, a mélyen leszállított áron kívül ajándékba kap

egy 40x50 nagyságu eredeti olajfestményt. Használja fel a ritka alkalmat.

Elégették Krasszint

Oroszországba szállítják hamvait.

(Az Aradi Közlöny londoni távirati tudósítása.) Krasszin népbiztos holttestét a londoni krematoriumban elhamvasztották. Ez alkalommal több ezernyi tömeg szorongott a krematorium épülete előtt, miután híre ment, hogy az elhunyt népbiztos különös gvázzszertartással bucsuztatják. A tömeg azonban rövidesen csaldóttan távozott, mert a szarkofágról az orosz követség emberei minden ceremónia nélkül az égetőbe vitték át a holttestet. Krasszin koporsójára különben az angol bányászszövetség, a francia kommunistapárt és az angliai kisebbségek küldöttek koszorukat. Krasszin hamvait egy ékes urnába helyezték el s a moszkvai népbiztos tanács távirati utasítására Oroszországba szállítják. A Daily Telegraph szerint Krasszin hárommillió fontot hagyott örökösire.

Művészet.

Rosé-quartett hangversenye az aradi Kulturpalotában.

Ma este tartotta a világhírű Rosé-quartett aradi hangversenyét. Csodálatos művészi élmény volt a mai koncert, mint ahogyan művészi élmény minden Rosé-hangverseny, amelyet, sajnos, csak oly hosszú időközökben élvezhetünk. A műsor három számát nagyszerűen válogatták meg: Mozartot, Csajkovszkyt és Beethovent kaptuk, e három hatalmas legszebb munkáit s amit előre vártunk Rosééktól, teljesen tökéletes, kikristályosodott művészetet. Roséék nem küzdenek technikai nehézségekkel, játszi könnyedséggel hidalják át és siklanak túl a legnehezebb partitúrákon és briliánsan interpretálják a nagy zeneszerzők munkáit. Mozart B-dur quartettjét, Csajkovszky Es-moll és Beethoven C-dur quartettjét adták tökéletes tolmácsolásban és a közönség teljesen átadta magát a hatalmas zenei szuggeszció hatalmának. Minden számot zúgó taps köszöntött és a Rosé-quartett a mi szerény városunk babáiraival utazik tovább diadalútján. Sajnos, csupán félig telt meg a Kulturpalota nagyterme. Arad, ugy látszik, még sem tudja eléggé értékelni a tökéletes művészetet. (M.)

* Az aradi színház heti műsora. Szerda: Darázfészek. (Bemutató-előadás. C. bérlet.) Csütörtökön: Darázfészek. (A. bérlet.) Péntek: Darázfészek. (B. bérlet.) Szombat este 8 órakor: Bucsukeringő, operett. (C. bérlet.) Éjjel 11 órakor: Ámor, a pénzügynök, bohózat. (Csak felnőtteknek.)

* Ámor a pénzügynök kerül színre szombat estjére 11 órakor. A szellemes, pikáns francia bohózatban Betegh Bébi, Kiss Mariska, Pállay Manci, Adorján Margit, Mészáros, Győző és Révész játszanak. Az estjének előadást csak felnőttek nézhetik meg. Jegyek már válthatók a színházi pénztárnál.

* December 6-án óriási érdeklődéstől kísérve tartja meg a Kölcsey Egyesület első zsuriát, melynek kiemelkedő eseménye lesz a filmjelenet. A Kölcsey Egyesület egy igazán eredeti számot állított be a műsorba, amikor megbízta Schauer Aladár hírlapíró egy filmateliéből vett jelenet megkonstruálására. Ebben az előfilmben Iby d'Or (Győző Alfrédné), Győző Alfréd és Mészáros Béla lépnek fel. Iby d'Or jelentékeny filmszínésznői kvalitásokkal rendelkezik és nemrégiben több nagy külföldi film főszerepét játszotta meg feltűnést keltő sikerrel. Mellette Mészáros Béla és Győző is hosszú idő után ekkor tartják meg filmszínészi repriüzüket. „II. felvonás 16. jelenete” című számban. Az élő filmmen Bertók, a Filmul Didactic szerepel, akinek segítségével egy tökéletes filmműtermi jelenet perog le a nézőközönség elé. A Kölcsey Egyesület zsuriának többi száma hasonló érdekes, nyíós, ötletes lesz.

Egyhangú választások Magyarországon

Husz képviselő ellenjelölt nélkül áll.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A választási biztosok ma délelőtt a pestkörnyéki és vidéki kerületekben átvették ajánlóleveiket. Ezekben a kerületekben december 8-án lesznek a választások, amely kerületben azonban csak egy jelölt nyújtott be ajánlót, tehát ellenjelölt nélkül áll, azt az ajánlás elfogadásának pillanatában már a kerület képviselőjének tekintik. Az eddig beérkezett jelentések szerint körülbelül husz képviselő adta ellenjelölt nélkül ajánlót. Ezek közül Bethlen István miniszterelnök Szécsényben, Csáky honvédelmi miniszter Gáván, Scitovszky belügyminiszter Balassagyarmaton, Bud János pénzügyminiszter Rétságán, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter Komáromban, Pesthy Pál igazságügyminiszter Gyöngyösön, Apponyi Albert gróf Jászberényben, Kállay Tibor Nagykanizsán, Nagy Emil Jászapátián, Sztranyavszky Sándor államtitkár Salgótarjánban, Mayer János földművelésügyi miniszter Kápolnán, Petri Pál Kultuszminiszteri államtitkár Nádudvaron. Ezek már megválasztott képviselőknek tekintendők. Az utolsó órában teljes erővel indult meg a

küzdelem, hogy a pártok az ajánló aláírásokat rendszerben benyújthassák. Vidékről még nem érkeztek be mindenütt a jelentések, de az egységspártban hatvan egyhangú választásra számítanak.

Prónay Pál báró miniszterelnökségi államtitkár ma nyilatkozott a Temps budapesti tudósítójának és elmondotta, hogy a kormány a nemzetgyűlés feloszlatásával a közvélemény amaz óhajának tett eleget, hogy nyilvánítani akarja a vele szemben táplált bizalmát. Minden jel arra mutat — mondotta Prónay báró — hogy a nemzet többsége a Kormánnyal van és különböző jelentések arra vallanak, hogy a kormányt támogató pártok nagy többségben kerülnek ki a választásokból. Az a vélemény, hogy a választások megsemmisítik a túlzó legitimisták pártját, sőt valószínű az is, hogy a baloldali szélsőpártok is nagy vereséget fognak szenvedni.

A pestkörnyéki kerületben eddig öt párt nyújtotta be ajánlói iva: az egységspárt 28074, a falvédőkén 8488, a demokratákné 6083, a Wolff-pártén 6305 aláírás szerepel. A választás december 8-án és 9-én lesz, nyolcadikán választ Magyarországot 9 megyéje is.

Kéteves önkéntesek lesznek Romániában.

Egy osztódó az iskolában, egy év tiszti rangban a csapatnál.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától). A Dimineata mai száma újból írja, hogy rövidesen betervezik a sorozásról szóló új törvényt, mely az új közigazgatási törvénnyel összefüggésben a hadkiegészítőparancsnokság új beosztásáról intézkedik. Ezzel kapcsolatban megszüntetik az egyévi önkéntességet. A középiskolai végzettséggel rendelkező ifjak egy évet a katonai iskolákban, egy évet pedig a csapatnál fognak eltölteni tiszti rangban.

A Lupta a Dimineata híre már bővített formában közli és legelőször is megírja, hogy a sorozásról szóló törvénytervezet lesz a legelső, mely a katonai javaslatok közül a Ház asztalára kerül. Ami a szolgálati időt illeti, a Lupta azt írja, hogy az összes fegyvernemeknél, a tengerészet kivételével, két évre fogják leszállítani.

— Számos fiatalember fordul hozzánk a kérdéssel — írja a továbbiakban — vajon módosították-e a katonai formalitásokat és ok mit tegyenek? Azt feleljük nekik, hogy mindeddig semmi sem változott és a katonaköteles ifjaknak a jelenleg érvényben levő törvényekhez és rendeletekhez kell alkalmazkodniuk. Csak azután, ha az új törvényjavaslatot életbeléptetik, semmisítik meg a jelenlegi rendelkezéseket.

— Minden valószínűség szerint az egyévi önkéntesség kérdése is végleges megoldást nyer. A ré-

* A Darázfészek ismét oly vonzó műsordarab lesz, mint az idei szezon két sláger-vígjátéka. Nincs benne raffineria, de annál több a humor és a komikusan ható helyzet. Csak el kell képzelni, mi minden történik, ha egy fiatal csinos tanár, akit Mészáros Béla alakít belekerül a

gl javaslat meghagyta az egyévi önkéntességet jelenlegi formájában, ezen javaslatot azonban azóta gyökeres változásokon ment keresztül. A célzat mindenestre a következő:

— Ugy a közkatona, mint az egyévi önkéntesek részére a szolgálati idő két év. Ez a változás a katonai kötelezettségek egyenlőségén alapuló demokratizálásnak eredménye. A törvényjavaslat azonban számol azzal, hogy egy művelt fiatalember előbb sajátítja el a katonai ismereteket, mint egy irni és olvasni nem tudó falusi legény. A középiskolai végzettséggel rendelkező ifjak a katonai kiképzés után rögtön előlépnak az alantasabb ranglétrán. Ez az idő általánosságban egy év lesz. Ez év után hadnagyok lesznek, de — és ez egy másik újítása a javaslatnak — még egy évig kell tiszti minőségben szolgálni az ezrednél. Összesen két év a szolgálati idő, egy év alantos rangban, egy év pedig tiszti rangban az ezrednél, hogy kiképezzék magukat arra a feladatra, amely a hadseregben rájuk hárul.

A legfelsőbb katonai tanács különben december 2. és 3-án fogja tárgyalni a hadügyminisztériumban az új katonai törvényjavaslatokat. Lapedatu pénzügyminiszter és Mircescu hadügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytattak egymással.

Darázfészekbe, a leányiskolába, a hol olyan darázsok döngicsélik körül, mint Pállay Manci, Szentgyörgyi Mária, Kertész Manci és Adorján Margit. Hogy humor bőven lesz, arról gondoskodnak Kiss Mariska, Károly Klári, Jávor, Deésy, ifj. Szentdrey és Révész. A szerdai bemutató meghozza a biztos sikert. A Darázs-

fészek egyelőre szerdán, csütörtökön és pénteken van műsoron.

* Ifjusági előadás. Az iskolák ifjusága körében nagy érdeklődéssel várják a csütörtök délutáni ifjusági előadást, a Csuda Mihály szerencsét. Az ifjusági előadás 3 és fél órakor kezdődik.

* A Bucsukeringő szombati repriüzére nagyban készül a társulat. A híres Strauss-operett főszerepeit Zöldhelyi Anna, Kiss Mariska, Pállay Manci, Szentgyörgyi Mária, Erős Irén, László Bandi, Deésy, Olasz, Kun, Örvössy és Révész játsszák.

* Karácsonyi ajándék-fényképek, gyermekekről természetű, eredeti, valamint felnőttek részére, izléses, művészi kivitelű portaitokat készíti Nagy Géza műterme Arad, Bul. Reg. Maria 8., földszint.

Kémnek nézett

Japán ezredes.

Budapestről jelentik: Jiro Iwahasiki japán ezredes tegnap délután két órakor felült Bécsben a gyorsvonatra és Budapestre utazott. Sok bőröndöt vitt magával és a vonat egyik, elsőosztályú fülkéjében foglalt helyet. A kalauznak nagy borralalót adott és megkérte, hogy lehetőleg ne helyezzen senkit abba a kupéba, amelyben ő utazik. Amikor a magyar határon átjutottak és Komárom felé haladt a vonat, az ezredest megragadta a táj szépsége, elővette vázlatkönyvét és rajzolni kezdte a tájat. A kalauz betekintett a kupéba és látta a rajzolgató, civilruhás ezredest, akiről azt hitte, hogy kém és eroditéseket rajzol, vagy más liadititkokat rögzít le mappájába. A kalauz ezért elhatározta, hogy rendőrkézre juttatja a kémet és Budapestre érve, jelentést tett egy közelben levő rendőrnek, kinek értésére adta, hogy egy japán kém jött Budapestre. A rendőr felszállt a vonatra, felszólította az ezredest, adja át mappáját és kövesse a rendőrségre. Előtte nem értették meg egymást, végül hosszas jelmagyarázat után beleültek a taxiba és a rendőrségre hajtottak. A rendőrségen aztán az ezredes francia nyelven elmondotta, hogy miért kísérték be, mire alapos megtekintés után visszaadták a mappáját és bocsánatot kértek a rendőr turbuzgóságáért.

Mielőtt butort vásárol,

tekintse meg

Bruckner butorgyár raktárait

Arad, Str. Ghiba Birta 16. 16763

Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

— Hadbírótság előtt a bucaresti-i törvényszék elnöke. Bucarestből jelentik: A bucaresti-i Tábla tegnap tárgyalta Pisan igazságügyi felügyelőnek Davidoglu törvényszéki elnök ellen beadott becsületsértési perét. — Tudvalevő, hogy a törvényszéki elnök az ellene lefolytatott vizsgálat alkalmával éles szóváltásba keveredett a bizottsággal, amelyet súlyosan megsértett. A Tábla a tegnapi tárgyaláson megállapította, hogy az ostromállapot rendelkezései értelmében az ügy letárgyalására a hadbírótság illetékes.

KÖZGAZDASÁG.

Sima volt a novemberi ultimó.

(Arad, november 30.) A novemberi ultimó lényegesen simábban folyt le, mint az előző hónapban s ez nagyrésztben annak az eredménye, hogy a kereskedők a szükséges devizákat már az előző hónapban megvásárolták és lejjben vannak érdekelve. — A mindinkább erősödő zsróforgalom is, amelyet a Banca Nationala vezetett be, erősen hozzájárult ahhoz, hogy az ultimó zavartalan lefolyású legyen. Egyébként bankkörökben az a vélemény, hogyha a készpénz-mentes forgalmat, mint elsősorban a csekk- és zsró-forgalmat fokozott mértékben sikerül kiépíteni, akkor a különben súlyos pénzhiány könnyebben lesz áthidalható. Az ultimókor esedékes inkasszóik simán bonyolítottak le, vagy legalább is nem rosszabbul, mint a múlt hóban. A piacnak ezidőszerint jellemző tünete, hogy az azelőtt kitünően ellátott Bucuresti is magymértékű pénzhiányról panaszkodik.

Zürichben 2.80, Párisban 14.25 a lej.

Helyi valutaárak (November 30.)

Pérez: Márka 44, dollár 187, francia frank 6.50, líra 7.50, cseh korona 5.20, magyar korona 390, dinár 3.15, osztrák schilling 26.20, svájci frank 35. — Árú: Márka 45, dollár 189, francia frank 7, líra 8, cseh korona 5.60, magyar korona 380, dinár 3.25, osztrák schilling 26.70, svájci frank 36. **Kifizetések:** Berlin 45.20, Amsterdam 76.10, Newyork 189, London 921, Páris 7.15, Milánó 8.13, Budapest 375, Prága 5.63, Belgrád 3.37, Bécs 26.75, Zürich 36.60. — Irányzat: szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (November 30.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.25, Newyork 518.25, London 2514, Páris 19.25, Milánó 22.20, Prága 15.36, Budapest 72.62.50, Zágráb 9.15, Bécs 73.12.50, Bucuresti 2.80, Varsó 57.50.

Zürichi tőzsdézárás. (November 30.) Berlin 123.12.50, Amsterdam 207.25, Newyork 518.25, London 2513.50, Páris 19.17.50, Milánó 22.10, Prága 15.36, Budapest 72.60, Bécs 73.12.50, Varsó 58.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (November 30.) **Kifizetések:** Páris 6.98, Berlin 44.68, London 913, Newyork 188.50, Milánó 8.10, Zürich 36.40, Bécs 26.65, Prága 5.62. — **Valuták:** Napoleon 770, márka 44.50, leva 1.35, török líra 0.95, angol font 910, francia frank 7.15, svájci frank 37, olasz líra 8, drachma 2.30, dinár 3.30, dollár

191, lengyel zloty 22, osztrák schilling 27, magyar korona 27, cseh korona 5.40.

LEGUJABB

Zavarok a cluji községi választás körül.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) A december 15-ki cluji községi választás permanenciában tartja az összes politikai pártokat. A prefektusnak az a kísérlete, hogy egyes polgári pártokat a munkásokkal, nem sikerült. Enre a nemzeti párt megegyezett a szociálistákkal és demokratikus blokk néven mennek a közéletbe. Ehez a csoporthoz csatlakozott a zsidó választási blokk is. A Magyar Párt cluji helyi választmánya ma délután ülést tartott, amelyen a községi választás ügyével foglalkozott és kimondotta, hogy döntését titokban tartja. A vezetőséghez közelállók úgy tudják, hogy a helyi párt mindenben követi az országos párt politikai magatartását. Ha a parlamenti csoport nem éri el Bucurestiben a kívánt eredményeket, úgy a cluji tagozat nem működik együtt a kormánypárttal. A választás kérdése tehát ezek szerint teljesen nyit.

Nem politizál a diákság.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti tudósítójának távirata.) Az országos diákkongresszus ma délután ülésén rendkívül nagyjelentőségű határozat történt. Indítvány került a kongresszusok elé, hogy a diákok csatlakozzanak be az egyes

politikai pártokba. Ezzel szemben a kolozsvári kitűzött határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a diákok ne csatlakozzanak politikai pártokhoz, hanem támogassanak minden olyan politikai alakulatot, amelynek programjában benne vannak az 1922. december 10-ki határozatok. A kongresszus nagy többséggel a cluji javaslatot fogadta el. Ez az állásfoglalás nagy feltűnést keltett, mert ellenkezők Cuza intencióival, aki tudvalevőleg a maga pártjában szeretne volna betereni a diákságot.

Veszélyben a cluji pianista gimnázium.

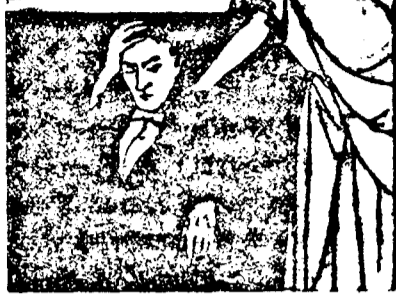
(Az Aradi Közlöny Bucuresti tudósítójának távirata.) Suciu János dr. a cluji ügyvédi kamara délkánja, kölcstári ügyész, ma délután hosszabb kihallgatáson jelent meg Goldis László kultuszminiszternél, akivel nagyfontosságú tárgyalást folytatott a cluji pianista gimnázium ügyében. A tárgyalás fontosságát bizonyítja az is, hogy a délkán Goldis miniszter táviratilag hívatta Bucurestibe. Suciu János dr. a kihallgatás után nyilatkozott az újságíróknak s kijelentette, hogy a megbeszélésekből semmit el nem árulhat, de valószínűnek tartja, hogy a pianista gimnázium per útján kikentülhet a katolikusok kezéből. Ez a döntés nagy meglepetést keltett a kisebbségi körökben az az általános meggyőződés, hogy a cluji pianista gimnázium sorsa meg van pecsételve.

Utonállók Pesten.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Veszedelemes utonálló bandát tett ma ártalmatlanná a budapesti államrendőrség. Nap-nap után érkeznek panaszok a Budapest környékén járóktól, hogy egy többtagú tolvajbanda feltartóztatja őket és elszedi pénzüket és értéktárgyaikat. Tegnap a detektívek kinyomozták rejtekhelyüket, amely a Rákosszentmihály és Zugló közt elterülő rét egyik szalmakazla volt és ma letartóztatták a banda hét tagját. — Az utonállók esténként a környék lakosait revolverrel megállásra kényszerítették és minden pénzüket elvették. Utána a szobának berendezett szalmakazalba vonultak és ottmaradtak másnapig. Az utonállók sárgacipős, jólöltözött emberek, akik saját bevallásuk szerint azért öltözködtek elegánsan, hogy bizalomra gerjesztőbbek legyenek. Kijelentették, hogy sohasem raboltak többet, mint amennyi napi szükségletük kielégítésére kellett. Egyébként valamennyien többszörösen büntetett előéletűek. A rejtekhely szalmakazalban megtalálták a tárcákat, retikulókat és kosarakat. Az utonállókaf a főkapitányságra kísérték be.

— Kerékpárosok figyelmébe. Az aradi államrendőrség közlekedési ügyosztálya figyelmezteti a kerékpártulajdonosokat, hogy az utóbbi időben számos panasz érkezett a kerékpárosok ellen, akik nem adják meg kellő időben a szükséges jelzéseket és ezért több baleset történt. A prefektúra megbizta a postoló rendőroket, hogy szigorú ellenőrzést gyakoroljanak a kerékpárosokkal szemben és akik nem felelnek meg az előírt követelményeknek, állítsák a kihágási bíróság elé.

Betegek olvassátok!

Ahány napja van az esztendőnek, annyi kinszenvedés vár az ideges emberre, mert az elfásult és kimerült idegek sok bajnak okozól. — Szürös, házósájdalmak, szédülés, aggodalmaskodás, fül- és egész oldali fejtájs fülzúgás, szemképrázás, emésztési zavarok, álmatlanság, izsadság, izomrángatódzás, munkaképtelenség stb. mind-mind a gyenge, kimerült, beteg idegek következményei.

Mikép szabadulhat meg a nyomorúságtól?

Valódi Kola-Leocithin által, mely Vitamin-gazdag tartalmutápszer; s az emberiségre nézve, valósgagos jótétemény forrása lett. Csodás módon elősegíti a szervezet működését, erősíti a gerinvelőt, agyat, izmokat és a test tagjait.

Az egészséges idegekért való közdelemben valósgagos csodát művelt a valódi Kola-Leocithin; a tulajdonképeni tápanyagok a vérképződés legeséső rétegébe vezet, felélenkít, felvidít, üdén és fiatalon konzervál. Ön meggyőződhetik, hogy mindez tista valósg, mert mindenkinek, aki nekem ír, a következő két hétben teljesen nygyen és bérmenve egy kis doboz Kola-Leocithint és egy orvos könyvét küldöm, aki gazdag tapasztalatokat szerzett, mert ő maga is a Kola-Leocithin segítségével küzdötte le idegességét.

Írja meg pontosan címét és én az írást azonnal beküldöm Önnek teljesen díjlanul!

Ernst Pasternack Berlin, S. O.
Mittelkirschplatz No. 12. — Abtelling: 272.

Sikkasztó ügynök.

(Saját tudósítónktól.) Megirtak, hogy az aradi államrendőrség tegnap letartóztatja König Rezső aradi utazót, aki Adler Hugó árúgy-nökségi vállalatának kárára nagyobb sikkasztást követett el. A meotévedt embert ma délelőtt hallgatták ki a rendőrségen és töredelmesen beismerte az ellene felhozott vádakát. König Rezsőt pénzbeszedéssel is megbizta a vállalat és a beszedett pénzösszegek egyrészt, ötvenhatezer lejt saját céljaira használta fel. Visszaéléseit már régebben folytatja, azonban csak most derültek ki, amikor a cég az utazónak kifizetett számlák kiegyenlítését kérte fizletfeleltől. Az utazót ma délelőtt átkisérték az ügyészség fogházába, ahol letartóztatják.

Filmslágér! Filmslágér!

Szenzációs bemutatója
ma az aradi
Apolloban

Lagerlöff Zelma világhírt regénye

Gösta Berling

2 részben, 14 felvonásban.

Mindkét rész egyszerre bemutatva.

A filmben előforduló éneket énekes operaénekes énekl.

Az előadások kivételesen 1/2 5, 7 és 1/2 10 órakor kezdődnek.

Az aradi Urániában

ma, szerdától

Reclam tündér

vigjáték.

Főszerepben:

CORINE GRIFITH.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

Ékszerek, órák, dísz tárgyak
nagy választékban

FEINER M. ARAD,

Str. Bratianu No. 3. Törött arany, ezüst és
drágaköveket legmagasabb árat fizetnek.
Javítások saját műhelyben.

Negyszázötven millió pör a kincstár ellen

A Demidoff-hercegi örökösök visszakövetelik elkönfiskált birtokaikat. — Érdekes tárgyalás a bucaresti-i ítélőtábla előtt.

(Az Aradi Közlöny Bucaresti-i tudósítójának híradása.) A bucaresti-i ítélőtábla ma kezdte meg Demidoff hercegi örökösöknek a román kincstár ellen indított negyszázötvenmillió kártérítési perének tárgyalását. Mint ismeretes, a román állam a Fekete-tengeri partvidék annekxiálásakor állam tulajdonnak jelentette ki Bucacsi és Sabola városok között elterjedő hatalmas birtokot, amelynek művelésével az elmúlt tíz esztendő alatt senki sem törődött a mindössze csak egy kisebb részén gazdálkodott az orosz cár által a birtok vezetésére kirendelt közgazdálkodó, miután a hatalmas birtok ura, Demidoff Boris herceg összeesküvést szőtt a cár ellen és idegenbe volt kénytelen menekülni.

Teljesen elhagyva, szegényen halt meg Párisban Demidoff Boris herceg és örökösai most a román államtól szeretnék visszakapni a besszarábiai hatalmas birtokot. Az örökösök keresetükben ugyanis arra hivatkoznak, hogy még maga a cár sem konfiskálta el hivatalosan a Demidoff-birtokot, amelyhez örökös

södési alapon most jogot formál az egykori emigráns még életben lévő két leánya, Anasztázia és Natalia hercegnők, akik egyébként kézimunkázásból tartják fenn magukat Párisban.

A rendkívül érdekes perben még ez év tavaszán elsőfokon szenzációs ítéletet hozott a cetate-albai törvényszék, amely az örökösöknek nélféle vissza az állam által tulajdonba vett földbirtokok több mint kétharmad részét. A kincstár képviselője azonban felebbeszélt adott be az ítélet ellen s felebbvitel folytán most a bucaresti-i ítélőtábla előtt van az ügy, miután az örökösök jogi képviselője kifogást emelt az ellen, hogy a nagyarányú kártérítési perben a chisinauui tábla döntsön.

Az igazságügyminiszter helyt adott az örökösök kérelmének s így került a bucaresti-i tábla elé az ügy, amelyben a tárgyalásokat ma kezdték meg, a rengeteg peranyagra való tekintettel azonban ítélethozatalra előreláthatólag csak a jövő év elején kerülhet sor.

MOZI.

xx Gösta Berling előadásain Róna Dezső, a közkedvelt operanékes énekel az aradi Apollóban. Gösta Berling az idény legmonumentálisabb filmalkotása kerül bemutatásra szerdán este az aradi Apolló mozgószínházban. Lagerlöf Zelma nagyhatalásu regénye nyomán készült a kép, mely megrázó színekkel egy pap életét vetíti elénk, egy pap életét, akit a mulatás, az asszonyok, a kéjhajhászás bűnös utra térít. A regény minden felvonása különös erővel bilincseli le a nézőt és az aradi Apolló mozgószínház a grandiózus kép mindkét részét egyszerre vetíti. Tekintettel erre, az előadások fél 5, 7 és fél 10 órakor kezdődnek.

xx Vígjáték-bemutató az aradi Urániában. Mindenki kacagni fog szerdán este az aradi Uránia mozgószínház bemutatóján. „Reklam-tündér” címen a legújabb vígjáték-újonságot hozza színre az aradi

Uránia, melynek különös érdekessége az, hogy a főszerepet Corinne Griffith alakítja. Egy amerikai újság kiadói hivatalában kezdődik a cselekmény és kacagató jelenetek után ér el kedves befejezéshez a film. Az előadások fél 5, 6, fél 7 és 9 órakor kezdődnek.

Rádió-műsor.

Szerda, december 1. Wien, 16.15. Hangverseny. — 19. A Wiener Konzertversen hangversenye. — 21.30. Könnyű estizena. — Grác, 20.05. Népdalestély. — 21. A gráci postazenekar hangversenye. — Münster, 19.15. Don Juan Mozart-opera. — Pozsony, 19.25. Smetana: Dalibor, a szlovák nemzeti színház előadása. — Milano, 20.45. A Teatro Lirico operett-előadása. — Prága, 20.02. Zenekari hangverseny. — Stuttgart, 20. Vigopera-részletek. — Frankfurt a. M. 20.15. A müncheni zenel komédiatársulat előadása, zenés vígjátékok. — München, 20.15. Faust tragédia. — Budapest, 9.30, 12 és 15. Hírek, közgazdaság. 11. Hegedű hangverseny. — 12.25. Áriák. — 18. Cigányzene. — 20.30. Hangverseny.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului

Szörme kiárúsítás!

Eisenstädter S. cég
Arad, Str. Alexandri No. 1.
esőtömegéből kiárúsítás
f. hó december 1-én és 2-án
szerdán és esütörtökön.

Liszt- és terményüzletünkben

Arad, Ortutay-palota.
St. Unirel (Fábián G.-u.) oldalán,
mindenkor elsőrendű termények
kaphatók kis- és nagymennyiségben
Szives párt-
fogást kér: **Steiner és Fia.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden első hirdetés ára hétköznap 4 lej — bány, vasárnap 5 lej. — Vestagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vestagabb betűvel írtakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

DRAGA ELETEM PIPIKEM. Nem vagyok én már a Te gyöngyöd, a Te szeméd fénye Isten veled. 7135

Alkalmazás.

ÜGYNÖKÖK férfiak, nők magas fizetéssel felvétetnek Braum, Calea Banatului 3. sz. 7095

JÓ megjelenésű intelligens uriaszony házvezetőnek, vagy anyahelyettesnek ajánlkozik. Címeket „Aradi” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába. 7127

HÁZMESTER felvétettk Arad, Bulevardul Carol 30. (Erzsébet-körut.) 7136

PERFEKT főzőnő bejárónak, vagy kiegészítőnek ajánlkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7139

JÓLFOZÓ mindenek éves bizonyítványokkal felvétettk. Arad, Str. Greceanu 14. (Perényi-u.) 10392

HIMZONÓT, két monogrammot, tüfestést, magashímzést vállal, keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7140

Lakás.

KÉT butorozott szoba konyha, fürdőszoba használattal belvárosban kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7141

HÁROMSZOBÁS magánház Ujmikálán kiadó, havi házbér 2000 lej. Pálmai János főut 21. 7133

Vétel és eladás.

SAJÁT termésű tisztánkezelt óbor palackozva kapható Földes gyógyszerárban. 6876

KARÁCSONYRA bizományba keresek gyermekjátékokat, dísz tárgyakat, bőröndöket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butordarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány ucca) I. em. jobb. 1000

A VÉGKIÁRUSÍTÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Elz palota megkezdődött. Butorok, nappali nyek, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 2601

TISZTA GÉPRONGYOT kisebb tételben megvételre keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3000

MACULATURA PAPIR 5 kilogramos csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ellátás.

Kérjen
Buziási Phoenix
természetes ásványvizet.
Elsőrendű asztalt és borvít.

Üzletek.

TÖBB üzlethelyiség Strada Eminescu 3, áttáró házban kiadó. Bővebbet Arad, Str. Eminescu 5. 6999

UCCAI helyiség üzletnek, raktárnak padlásokkal kiadó. Kályva és Florián ucca sarok. 10392

Kávéháznak,

vállalati irodának kiválóan alkalmas nagy üzlethelyiségek nagy raktár borpince azonnalra kiadó. Értekezni Rog. Ferdinand 22., II. em.

Fontos értesítés!

Üres 1-3 szobás lakások és elegáns belvárosi uccal butorozott szoba olcsón kiadó. Jömeneteli üzletek és alkalmi magán és bérházak a város minden részében eladó. Íróasztal és könyvelő állvány olcsón eladó. Romániában, konkurenciamentes gyárvállalat komoly társat keres 100-150.000 lejjele. Szakképzettség nem feltétlen szükséges. Bővebbet Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 32. udvarban balra második ajtó.

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapjú ... Lej 1950—
Férfi öltöny divot színekben ... 2650—
Sötét kék és fekete öltöny ... 2850—
Őszi felöltő ... 1950—
Uster double ... 2850—
Uster angol ... 3450—
Fregoli raglán ... 2200—
Gummi kabát ... 960—
Börkabátok minden színben ... 4600—

Mérték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

A Str. Marasesti

(volt Kossuth-uccában) első emeleti 3 szobás, fürdőszobás modern lakás 3 éves bérszerződéssel átadó. 15265

Bővebbet Györfly „Mures” Irodájában.

Miért kell hirdetni?

Mert reklám nélkül nincs forgalom,

Ha nincs forgalom, nincs haszon.

Tehát a hirdetés jó befektetés, mert jövedelmet jelent.

VIZUMOK követségeknél
Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézt.